

Ruimte in Regels

“Zoek de rand”

Handvatten voor goed en
innovatief onderwijs

Onderwijstijd volgens OCW

Jet Bussemaker:

“Onderwijstijd is geen doel op zich, maar een onderdeel van de inspanningen die een onderwijsinstelling moet leveren om kwalitatief hoogwaardig onderwijs te realiseren.”

Robert Dijkgraaf:

erkent en erkent het signaal dat de urennorm als knellend worden ervaren (en ervaringen uit corona-tijd)

Doel is meer interne professionele dialoog over onderwijskwaliteit

Goed beroepsonderwijs

- **Heldere normen**
die genoeg ruimte laten voor nieuwe ontwikkelingen en nieuwe inzichten, ook voor onderwijstijd in:
 - Begeleide onderwijstijd (BOT)
 - Beroepspraktijkvorming (BPV)
- **Professionele onderwijsteams**
die garant staan voor goed onderwijs, om intensieve onderwijsprogramma's en stevige begeleiding
- **Voldoende kwaliteit...**

Kwaliteit in beeld door

- Opbrengsten:
 - jaar- en diplomaresultaat
- Tevredenheid:
 - studenten (JOB)
 - medewerkers (MTO)
 - bedrijfsleven: bpv-monitor en eigen bedrijven (in regio)
 - *in ontwikkeling*: alumni (project alumni)
- Leertijd:
 - roosters
 - evenwichtig programma (OER)

Het onderwijsteam

- Rol team in kwaliteit wordt steeds belangrijker (dialoog in regio)
- Multidisciplinair:
 - Bevoegde docenten actief in ieder leerjaar
 - Actieve rol instructeurs/ onderwijsassistenten
 - Actieve rol gastdocenten
- Rekening houdend met de verschillende type leeractiviteiten in het onderwijsprogramma
- Heldere afspraken over begeleiding van studenten
- Interactie mogelijk: sturen op leerproces (interventies)
- Functioneert adequaat: waardering van studenten en onderwijzend personeel over de geboden opleiding wordt meegewogen

Onderwijsprogramma

- De programmering van de uren voor een opleiding vastgelegd in een onderwijsprogramma (onderdeel OER) ontwikkeld door het team
- Wat *reëel* wordt verzorgd voor een cohort in BOT en BPV
- Een voldoende intensief en evenredig verdeeld programma uitgaande van de minimum-urennorm
- Per jaar uitgewerkt in rooster, studieplan, jaarplanning, e.d.
- Ingericht op opleidingsniveau:
 - niet op niveau van individuele studenten,
 - met inachtneming van formele kaders
- Bij de inrichting van een beroepsopleiding hoeft geen scheiding aangebracht te worden tussen basis-, profiel- en keuzedeel.

Beroepspraktijkvorming (BPV)

- De periode waarin de student bij een *erkend leerbedrijf* BPV volgt (kan ook als onderdeel van een keuzedeel).
- Volgens specifieke afspraken in de praktijk-overeenkomst
- Reële begeleiding door praktijkopleider op de werkplek (daarom ook benoemd als onderdeel van onderwijstijd)
- Doel: Leerdoelen, leeractiviteiten, leerresultaten gerelateerd aan het kwalificatiedossier en de keuzedelen of aan (meerdere) kwalificaties
- Regelmatige begeleiding door mbo-school op voortgang.

Onderwijstijd in klokuren stand 1-6-2022

BOL	Totaal per jaar	Min Bot (waarvan in het eerste jaar)	Min Bpv
Entree	1000	600	n.v.t.
Specialist	1000	700	250
2-jarige opleiding	2000	1250 (700)	450
3-jarige opleiding	3000	1800 (700)	900
4-jarige opleiding	4000	2350 (700)	1350

BBL	Totaal per jaar	Bot	Bpv
	850	200	610

Afwijken op programmeren onderwijstijd kan

1. Onderwijsteam gaat naar CvB met kwaliteitsargumenten (onderbouwen onderwijsinhoudelijke visie over kwaliteit, mede in relatie tot doelgroep en dat kwaliteit wordt gerealiseerd)
2. OER gevuld op basis van kwalificatiedossier (hoe de onderdelen worden aangeboden en geëxamineerd)
3. Onderwijstijd uitsluitend gevuld met BOT / BPV*
4. Toestemming studentenraad
5. CvB beslist en verantwoordt in jaarverslag.

Verkorten van opleidingen

- Een school kan, op het niveau van een regulier onderwijsprogramma dat bedoeld is voor alle studenten dan wel voor specifieke doelgroepen, de onderwijsuren verminderen en de studieduur verkorten (WEB Artikel 7.2.7, lid 3 en 4)
- Een school kan voor individuele studenten afwijken van de onderwijstijd en studieduur die gelden voor het reguliere onderwijsprogramma
- Een school kan groepen samenstellen van individuele studenten met soortgelijke vrijstellingen voor onderwijs (versnelde-/sprinttrajecten)
- De student moet kunnen terugvallen op een regulier traject.

Verkort opleidingstraject, vanuit de student...

- Beschikt al over relevante werkervaring van substantiële omvang
- Heeft al een opleiding of cursus gevolgd die deels overlapt met de te volgen mbo-opleiding:
 - 'overstappers' en/of 'doorstromers' vanuit een andere mbo-opleiding
 - instromers die al een relevante (branche)opleiding of cursus hebben
 - havisten die al vak(ken) hebben gevolgd die ook bij de te volgen opleiding aan bod komen
- Beschikt over hogere cognitieve vaardigheden en te verwachten is dat hij nieuwe leerinhouden zich sneller zal eigen maken
- Laat tijdens de opleiding zien dat hij, eerder dan geprogrammeerd, toe is aan het afleggen van het examen omdat hij de benodigde kennis, vaardigheden en competenties al beheerst.

Verkorten van opleidingen - spelregels

- Het besluit om van de voorschriften voor onderwijstijd/ studieduur af te wijken moet de school per student kunnen onderbouwen
- Ook bij groepsgewijs verkort opleidingstraject is een onderbouwing per individuele student nodig
- Het is aan de school om te beslissen waar het besluit tot vrijstelling wordt vastgelegd
- Afwijken opleidingsduur regulier programma valt onder onderwijstijd
- Werven voor verkorte opleidingen mag zolang duidelijk blijkt voor welke doelgroep de verkorte opleiding is.
- [Handreiking](#)

Toekomst van onderwijstijd

- Wat maakt een opleiding succesvol (onderzoek Prof. Dr. Maurice de Greef):
 - De gekwalificeerde docent
 - Het curriculum, de leermiddelen en leeractiviteiten
 - Transfermogelijkheden (oefenen in de praktijk)
- Onderwijstijd geen onderdeel van deze succesfactoren...:
 - Voorbereiding tot een wetswijziging over de urennorm.